

SZERETETTEL KÖSZÖNTJÜK PEDAGÓGUSAINKAT

Már egy éve

Már egy éve nem küzd Dorozsma sportjáért, a településért – és tragikus kimenetelű betegségével Ács Géza. Egy éve 1992. júniusában elkísérte őt utolsó útjára szinte mindenki, aki csak ismerte. Némán búcsúztunk Tőle, szónoklatok, nagy szavak nélkül. Mégis mindnyájan éreztük, hogy halála nagy veszteség és úgy érzem, sokunkban felmerült a kérdés: Miért nem álltunk mellé? Miért nem segítettük „több emberes” munkáját.

Utolsó éveiben talán már csak egy igaz barátja maradt, dr. Matusovits Tamás. Vele próbáltunk választ adni ezekre a kérdésekre.

Géza nem volt könnyű ember. Másoktól is azt a tempót és munkabírást várta el, amit ő csinált. Sokat várt a rendszerváltástól, türelmetlen volt, föl szeretne volna gyorsítani a dolgok menetét. Meg akarta ismerni és ismertetni tenni Dorozsma elszakadásának feltételeit, előnyeit, hátrányait.

Sürgetett egy ilyen irányú előkészítő munkát.

Az általa alapított önálló újsággal is ez volt a célja, valamint a sportpropaganda, sporttámogatás. De lépten-nyomon bizalmatlan, gáncsoskodó emberekbe ütközött. Harcolt, bizonyított, veszekedett, mert nem voltak biztosítva a nyugodt munka körülményei. Részben ez a légkör kényszerítette olykor agresszivitásra is, melynek azért fő oka a betegsége volt, amiről ő maga tudomást sem akart venni.

Munkáját minden területen föl akarta gyorsítani. Látványos eredményeket elérni a kézilabdában, a létesítmények építésében és Dorozsma önállósodásában. De nem voltak megfelelő partnerei ehhez. Pofonok sokaságát kapta és állta, de az övön aluli ütésekre kíméletlenül visszavágott. Nagyon türelmetlen volt mindenkivel, aki a munkáját bármilyen formában lassította, vagy akadályozta.

Ács Géza nevéhez fűződik a dorozsmai kézilabdázás fénykora és az egyik legszebb, legrendezettebb „kézilabda-paradicsom” kiépítése.

Szakmai tudását soha senki nem vitatta.

Többször csábították nagyobb egyesületek, de ő DOROZSMAI maradt. A sportért és a szülőföldjéért sok mindent feláldozott. Utolsó éveiben emberfeletti munkát végzett. Nem bírtuk felvenni tempóját, nem értettük azt a hajszát és főleg nem a betegség ijesztő periódusait.

Köszönet ritkán kísérte útját, de nagyságát mindenképpen méltatta az az emberáradat, mely a temetésén egy éve jelenlétével tisztelgett előtte.

Ocskó Margit

„Fényes szemek tükre”

A minap meglepődve álltam egyik tanítványom kérdése előtt:

„Mi az élet értelme? Miért élek én?”

Hirtelen végignéztem rajta: Puma cipő, Adidas melegítő és a legdivatosabb póló. Mindaz, ami a másik gyerek szemében vágyként tükröződik.

Felmerült bennem, boldogok-e a mai gyerekek, s ha igen, mitől azok? Mi, felnőttek sokszor azt hisszük, tárgyakkal elérhetjük boldogságukat. Reggeltől estig, hétfőtől hétfőig dolgozunk, hogy előteremtsük kívánságaikat. Csak az a baj, hogy ebben a rohanásban éppen őket felejtjük ki. Sokszor elintézzük az egész napos nevelést néhány választ sem váró kérdéssel. Önzővé neveljük őket, akaratunk ellenére is.

Sokszor halják tőlünk: Tanulj csak, majd meglesz a gyümölcse!

De nem ezt tapasztalják! Biztonságérzetüket megingatja, egyik vagy éppen mindkét szülő munkanélkülisége.

Ha kisebbek is, mint egy érzékeny műszer, észreveszik, ha a családban nem megy minden rendben.

Félelmeiket növelik a TV-ben látott háborús filmek. Tudják, legalábbis nagyon távolinak szeretnék tudni a hadszínteret. Értetlenül figyelik a fölösleges öldöklést. Tőlünk várnának magyarázatot. De mi lehet a válaszuk?

Bizonytalanságukban kívánom, találjanak mindig egy éppen rájuk kíváncsi felnőttet, leljenek botladozásaikban segítő kezekre, és ha elesnek, legyen ki felemelje őket. Érezzék, hogy nagyon fontosak számunkra, hogy szeretjük őket, csak önmagukért, hibáikkal, érényeikkel együtt.

Legyen erőnk ezt mindig éreztetni, ne csak az év egy napján, a Gyereknapon.

Szakácsné Molnár Mária

Réti Barnabás általános iskolai tanuló rajza

35 ÉVES

A KISKUNDOROZSMAI TAKARÉKSZÖVETKEZET

TAKARÉKSZÖVETKEZET DOROZSMÁN

beszélgetés Mucsi Péterné elnökasszonnyal

A Kiskundorozsmai Takarékszövetkezet központi épülete Európában bárhol elfogadható lenne szolid eleganciájával. Csend, tágasság, külön tárgyalótermek a készülő üzletek számára, elegáns és diszkurált „egyenruha” az ügyfelet fogadó alkalmazottakon — s ami talán a legfontosabb: szolgáltatók, kedvesek. És amikor távozom, elköszönnek. Szóval, Dorozsmán Európában vagyunk, mondom magamban, amikor hétfőn reggel az elnökasszonyt keresem, aki 1975 óta vezeti a takarékszövetkezetet.

A takarékszövetkezet egyfajta bank, gondolom. Mégis, miben különbözik a „hagyományos” bankoktól?

A takarékszövetkezet olyan pénzügyi, melyet részleggyel rendelkező alapító tagjai szövetségi formában működtetnek. 3900 tagunk van jelenleg, a részjegyállomány pedig 7,5 millió forint, mely a tagok magánlőkéje. A tagok a részközgyűléseken küldötteket választanak, s a 60 tagú küldöttgyűlés választja a 6 tagú Igazgatóságot és az elnököt, valamint az öt tagú felügyelőbizottságot. A tagság többsége máig dorozsmai.

A takarékszövetkezet legszebb „felőnkörében” van, 35 éves. Milyen volt az indulás?

1958 májusában alakult meg, önfinanszírozó céllal hozta létre száz dorozsmai a szövetségi pénzügyi vállalkozást. Akkor tagonként 100 Ft volt a kötelező részjegy. A földműves-szövetkezet volt a kezdeményező, ennek tagsága volt a bázis. Az volt akkor a cél, hogy — mert az OTP akkor inkább csak a nagyvárosokban volt jelen — minden településen, faluban legyen pénzügyi.

Nehéz kezds volt. Egy 8 m²-es irodával kezdtük, a mai óráshoz helyén: reggel fát vágunk, kisalakoztunk, takarítottunk, s csak aztán kezdődhetett a munka. Mai irodaházunkat 1988. május 11-én adták át, de ebben is nagyon sok munkája fekszik tagjainknak. Ezen kívül a városban is van két fiókunk. A takarékszövetkezet filozófiája ma is ugyanaz: a *falusi emberek* segítése életükben, vállalkozásaikban.

E 35 év alatt miben változott a takarékszövetkezet tevékenysége?

Alapvetően nem változott. A betéti pénz és a hitel a két alapfogalom ma is. Persze a lakossági igények újfajta konstrukciókat is igényelnek, ezért tevékenységünk sokoldalúbb lett: pl.: tíz éve foglalkozunk számlabetétekkel is.

Takarékpénztári jellegünk azt is jelenti, hogy alapvetően lakossági igényeket szolgálunk ki: építési kölcsönöket, személyi kölcsönöket adunk, s persze a legutóbbi időben egyre több vállalkozói igény is jelentkezik. Elsősorban a kereskedelmi szférában indultak Dorozsmán vállalkozások — a többségük szolid, stabil, reményteljes kezdés.

A rendszerváltozás után, a piaci viszonyok kiteljesedésével megváltoztak-e a takarékszövetkezet feltételei? Hirtelen sok bank lett Szegeden. Lett versengés?

Tevékenységünkben alapvetően nincs jelentősebb változás. Régen is, most is nagy körültekintéssel kezeljük a pénzügyeket — és tagságunk pénzét —, bár az 1991-es banktörvény után új alapszabályt kellett szerkesztenünk, mely a tevékenység nagyobb biztonságát szolgálja és szabályozza intézményünk tevékenységi körét. A szövetségi törvény viszont nem érintett bennünket, nem kellett „nevesíteni” a vagyont.

Óvatos, megfontolt, szolidan konzervatív pénzügyi vagyunk, de hatékonyak is. Tavaly 30%-ot fizettünk tagjainknak osztalékként.

Általános jelenség a magyar bankszférában, hogy több a betétiállomány, mint a biztonsággal kihelyezhető hitelek összege. Ilyen helyzetekben a takarékszövetkezet hogy „csinál” pénzt?

Garantáltan biztonságos értékpapírokba fektetjük, illetve a bankközi pénzpiacon jelenünk meg, itt helyezzük el a „felesleges” tőkét. Mi csak a Takarékbank Rt.-vel üzletelünk, itt ismereteink pontosak, a kihelyezés ezért biztos. Ez az óvatos pénzügyi politika magyarázza magas osztalékainkat.

Mostanában sokat beszélnek egy „Viaékbank” alakításáról. Ez az ország takarékszövetkezeit integrálná alapvetően. Mi a Kiskundorozsmai Takarékszövetkezet álláspontja ez ügyben?

Az integráció, úgy gondolom, erősítené a takarékszövetkezetek munkáját vidéken, koordinálná a vállalkozási hitelezést, rendszerbe szervezné a hitelezési információkat. Egy bankcsoportba lépnének be, mely új lehetőségeket adna, mert szélesebb tőkeforráshoz lehetne jutni, ezért állami forrásbevonással, állami kamattámogatással olcsóbb hiteleket lehetne adni. Nekünk jó volna ez...!

A NÉP BANKÁRAI

arcképek az Igazgatóságból és a Felügyelőbizottságból

A takarékszövetkezet ügyeiről a központi irodaház nagy tárgyalótermében beszélgetünk az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság tagjaival. Az ügyek általános összefüggéseiről az elnökasszony, Mucsi Péterné beszélt. A két terület tagjai azonban nem főhivatású pénzemberek, hanem választott vezetők, akiknek a tagok és a takarékszövetkezet pénzével való óvatos, okos és hatékony gazdálkodás a feladatuk. Kik Ők?

Ocskó Erzsébet. Ő a legfiatalabb tagja az igazgatóságnak. Kismama, várja a kishabát. Kilencc évét alkalmazottja a takarékszövetkezetnek, tavaly választották a testületbe. A betétügylek érdeklők elsősorban, e téren vannak bővebb tapasztalatai.

Szíveri István 72 éves, a takarékszövetkezet alapító tagja, s 1966 óta az igazgatóságban is tevékenykedik. Textiltechnikusként lett nyugdíjas. Számára a legfontosabb eredmény, hogy a 100 fős kis szövetkezetből tökéletes pénzügyi lett.

Alpár Tibor húsz éve szövetségi tag. Ő kívülről is figyelte azelőtt a szövetségi tagot, s onnan is úgy látszott: jó a híre. S belülről sem változott véleménye. Három éve tagja a választott testületnek.

Tóthmihály István is nyugdíjas, ő is húsz éve tagja a szövetségi tagot. Ő figyelmeztet arra, hogy a Kiskundorozsmai Takarékszövetkezet e 35 éves ciklusban csaknem mindig az ország legjobbjai között helyezkedett el — eredményei alapján.

Pesti Ferenc 13 évig a takarékszövetkezet dolgozója is volt, pénzügyi szakember. 1982 óta dolgozik másutt, de kapcsolata e megváltozott formában is megmaradt a takarékszövetkezettel. Felügyelőbizottsági tag, korábban az igazgatóságban is tevékenykedett.

Petrov András 1967-től tagja a takarékszövetkezetnek, 1980 óta felügyelőbizottsági tag. Ő arra helyezi a hangsúlyt, hogy a vezetők feladata a tagok és az Igazgatóság közötti közvetítés.

Jó Anál a dorozsmai tanácsi kirendeltség vezetője volt. 10 éve igazgatósági tag, de már 1973-tól tagja a takarékszövetkezetnek. Ő azt tartja fontosnak, hogy pénzügyi területen egy sor dorozsmai nagy akciót segített (gázhálózat, kábel tv, üdülőterület vízhálózat, útfelújítás) a maga eszközeivel, a lakossági pénzek kezelésével.

A Dorozsmáért alapítvány és a takarékszövetkezet

Gátfalvi Kristófné tanárnő, 32 éve a takarékszövetkezet tagja, s már 4 éve a felügyelőbizottságban is tevékenykedik. Ő a Kiskundorozsmáért Alapítványról beszél, amely ugyancsak a takarékszövetkezet kezdeményezésére jött létre. Az elnökasszony javasolta két éve egy alapítvány megszervezését, mely Dorozsma javáért tenne. A takarékszövetkezet volt az alapító 500 000 forinttal, jelenleg 1,1 millió forint az alapítvány — a tavalyi támogatások után is. Ő öt évre vállalta az alapítvány kuratóriumában az elnöki teendőket.

Pénz és bizalom

Szabadi Gyuláné a takarékszövetkezet felügyelőbizottságának az elnöke, a Dél-Tisza Menti Áfész nyugdíjasa. Számára a takarékszövetkezet az Áfész kistestvére volt. Lelkes híve a falusi szövetkezeti mozgalomnak. A Takarékszövetkezetnek ő is alapítója, 1969 óta a felügyelőbizottság tagja, később elnöke. Ő átfogó értékelést ad a szívéhez közeli takarékszövetkezeiről. Úgy látja, az OTP és a takarékszövetkezet lételeme az ügyfelek és a tagság bizalma, az utóbbi javára, ahol a tagság a pénzügyi életet és vezetőit is sajátjának érzi, ahol a tagságnak személyes a kötődése a vezetőkhöz dolgozókhöz. Úgy látja, 1990 előtt a takarékszövetkezeti munka sablonosabb volt, ma azonban állandó készenlétre, a pénzügyi élet minden rezdülésére való odafigyelés nélkül nincs biztonságos munka.

Figyelemre méltó példát is hoz: a felügyelőbizottság megvizsgálta, van-e elutasított, de jogos hitelkérelem. Kiderült, hogy nincs! S ez a takarékszövetkezet gondos, de nincsalmas munkájára bizonyíték, érvel.

E beszélgetés lényegét ő fogalmazta meg összefoglalójában: a szövetségi tagja érezte, az ő odaadott pénzével felelősséggel gazdálkodnak. S a másik: a tagok pénzét a tagság segítségére kell elsősorban felhasználni, természetesen a pénzügyi élet szigorú szabályai alapján. Ez a takarékszövetkezet filozófiája!

(A.A.)

HIT, ERKÖLCS, POLITIKA

Moró Jánossal beszélget Anderle Ádám

December óta csináljuk együtt a Dorozsmai Naplót — másokkal együtt. Moró János a szociális-karitatív ügyeket gondolja, de többször javasolta, jelenjenek meg világnézeti-politikai jellegű írások is. Ettől felelős szerkesztőként, a szerkesztőség egyetértésével óvakodtam, attól tartva hogy a lap „hitviták” színtere lesz-lehet. János bácsi ezt mindig tudomásul vette, és szeretettel, derűvel vesz részt továbbra is munkánkban. A szerkesztőtől azonban, mint új dorozsmait erősen foglalkoztatta a kérdés: honnan és miért ez az izzás és hevület a 72 éves, halkszavú Moró Jánosban. A szerkesztőség egyetértésével e kérdésekre keresi a választ e beszélgetés.

János bácsi számára hogyan telt el ez a 45-50 év?

Zombori születésű bácskai magyar, gyakorló római katolikus vallású ember vagyok. Négy gyermekem van. 1947-ben házasodtam Madarason, ott éltünk a határ mellett, s ezért az AVH erős ellenőrzése alatt is. Mint bácskai, tehát jugoszláviai magyar, aki ráadásul amerikai fogságból tért vissza, „megbízhatatlan” lettem, ezért 1950-ig személyi igazolványt sem kaptam, sőt kiutasítottak a faluból is. Bátaszéken, majd Dorozsmán is utánam ért az AVH keze, ezért állandó, primitív zaklatásnak voltam kitéve, amit „jóbarát” spiclik igyekeztek tartósítani. Lakást albéreltet mindig nehezen kaptam, s közben született gyermekeinkkel igen nehéz helyzetben voltunk. Madarason, majd később Szegeden is fogtechnikusként dolgoztam.

Szavaiából sok és érthető keserűség árad. Dorozsmán sem lett nyugalmat?

Hatszor költöztem Dorozsmán is — három gyermekünk már itt született. Persze világleletemben mindig eléltem a kommunizmust s itt sem tettem lakatot a számra. Ez persze nem segítette a helyzetünkön.

1956-ban mi történt?

Hát éppen október 22-én kapok meg az útlevelet, s 13 év után utazhatunk végre Zomborba családotól, és a forradalom miatt csak karácsony után térhetünk vissza. Hogy úgy mondjam „tiszta lapom” volt, mégis zaklatás

maradt a sorsom. Sőt 1960-ban bírósági eljárás indult ellenem. A vád az volt, hogy engedély nélkül dolgozom, s a tanyák népének a fogait csinálom litokban. Ezt persze nem is tagadtam. A harminc tanú, aki ugyan dicsérte a munkámat, mégsem tudott segíteni a helyzetemen, mert ez nem számított enyhítő körülménynek. Hat hónap börtönrre ítélték, amit aztán három hónapnyi kényszermunkára változtattak. Rettenetes volt!

Moró János hangja még ma is elcsuklik, ha erről beszél.

Igen, nem tudtam elviselni az igazságtalanságot; rebellis magyar voltam mindig, s ezért vontam magamra a bajt, zárja le beszélgetésünknek ezt a részét.

Moró Jánosi a lét nagy, filozófikus kérdéseit érdekli. Erről faggatom, megjegyezve: gyakran tapasztalom, hogy a mélyen átélt katolikus hit és közéletiség, politika és erkölcs erősen összekapcsolódik. Magam azonban mindig riadok autól, amikor „keresztény politikáról” hallok, s az foglalkoztat: szabad-e „rövidre zámi” hitet és politikát anélkül, hogy ez ne legyen kirekesztő?

En el tudok képzelni olyan keresztény világnézetet, — a magamé is ilyen — melybe belefér a politika is. Miért záránák ki a közélet ügyeit a világnézetből? A politika ugyanis számomra a köz ügyeivel való törődést jelenti. A keresztény politizálás lényege szerintem az, hogy minden más véleményt, világnézetet, más vallást, más nemzetiséget is elfogadjak, tiszteljek. A döntő az, hogy ne ártsunk egymásnak...! Vallásunk alaptörvénye a „SZERETET”. A vallás, a hit nem kelthet gyűlöletet...!

János bácsit az előző rendszer nem szerette. S négy gyermeket felnevelt ilyen körülmények között igen nehéz volt. De ha a jövőről gondolkodik, milyen Magyarországot álmogna meg unokáinak?

Lányom tanár szeretett volna lenni, nem sikerült. Nagyfiám pap lett, ma plébános egy Kalocsa közeli községben. A másik fiam öt évet Ausztráliában élt. Ma ő is dorozsmai lakos, családos ember. Legkisebb fiam is fogtechnikus lett, jelenleg Amerikában él. Nagyapám

véleménye vált bennem tapasztalássá: a kommunizmus nem alkalmas arra, hogy megváltsa a világot. Ez kiderült, bűneit is ismerjük. Persze a kommunizmus mint rendszer és a kommunisták között bizonyos esetekben különbséget lehet és kell is tenni. Az egyes ember hite és a rendszer embertelensége nem összemosható, de nem is választható el minden esetben. Akik az embertelenségeket elkövezték, azok is emberek voltak. Gondoljunk csak azokra a bigott kommunistákra, akik a fegyvertelen tüntető tömegre lövettek, vagy szerencsétlen embereket halálba küldtek, ott vajon ki adta ki a tűzparancsot, húzta meg a ravaszt? A rendszer vagy annak kiszolgálói...?

Ami a jövőt illeti, röviden azt mondanám, keresztény európai és magyar jövőt szeretnék...! A kereszténység számomra egyúttal az európaiságot is jelenti.

És ha a magyarok többsége azt mondja: európai Magyarország igen, keresztény Magyarország nem?

Véleményem szerint ez a kérdés így nem merülhet föl. A két fogalmat nem szabad elválasztani. Az ezeréves szentistváni hagyományainkhoz ragaszkodunk, arról nem mondhatunk le. Ugy gondolom a magyar nép nagy többsége ebben egyetért.

Nem vagyok ebben biztos, mondanám, de a beszélgetés már befejeződött. János bácsi az utolsó két kérdésre otthon írt új választ, ezért nem tudom tőle már megkérdezni, hogy szabad-e így könnyedén „a magyar nép nagy többségére” hivatkozni — magam ezt nem merném megtenni, mert tudom, a „nagy többség” sokféle gondolat, és sokféle álma van a jövőről. Nekem például olyan, hogy unokáim ne féljenek, ha mást gondolnak, mint az éppen hatalmon lévő kormány; hogy tanulhassanak és legyen mindig munkájuk. S én jeltök nélküli Magyarországot szeretnék leginkább. Mint történész azt, hogy történelemre nagyobb tisztelettel hivatkozzanak, amikor a jövőről medítilnak. És a múlt-orientált jövőépítés engem aggaszt, mert programhiányra gyanakszom; és a „sötétben minden kommunista fekete” jellegű felfogásnál is el tudok képzelni árnyaltabbat. Ilyesmikről medítilok, szerkesztő, a cikket, de tudom, itt meg kell állni, s be kell fejezni a beszélgetést, mert jövőről és múlt-ról vitatkozni ugyan kell, egymás véleményét persze tiszteltetben tartva. De az ilyen vitákra a Dorozsmai Napló talán szűk és nem is erre hoztuk létre.

Kívánok János bácsinak derűs éveket!

PÜNKÖSD

május 30—31.

Jelentését görög szóból veszi: „pentekosztész”, ami ötvenet jelent. Keresztény vallási ünnep, amelyet Húsvét után ötven nappal tartanak annak emlékére, hogy Jézus mennybe-menetele után a Szentlélek leszállt az apostolokhoz.

Mécs László a következőképpen jeleníti ezt meg:

„Nem tudni honnan jó és hova száguld, törvényeit még senki meg nem mérte.” János evangélista így ír erről:

„A szél ott fu, ahol akar, hallod zugását, de nem tudod honnan jön és hová megy.” (3/8.)

Népszokások fűződnek hozzá: A „pünkösdi királyság”, mely szerint a falu első kiválasztott legénye Pünkösdi napján királyi pálcát kap, s legénybíróként „uralkodik” a következő év pünkösdjéig. Tiszteletre díszfelvonulást, lóversenyt rendeztek. Régen a pünkösdi király mentes volt a közmunkák alól, kocsmaszámláját a falu fizette.

Nálunk Dorozsmán a pünkösdhöz nem fűződik néphagyomány. Ennek oka az, hogy a kubikosok, téglavetők a Szent György napján történi szerződés kötöttesse költözve voltak a községet öt-hat hónapra elhagyni családostól, megélhetésük miatt. Így a községben kevesen maradtak.

Pünkösdi virága a pünkösdi rózsza, népies nevén bazsarózsa.

Korábbi években a bérmlás szentségének kiszolgálása e napon történt, amikor is kértük a bérmlálkozókra a Szentlélek ajándékait.

Farkas Dezsőné

Olvasói levél

a dorozsmai utcanevekről

Örömmel olvastam a Dorozsmai Naplóban Vass József cikkét az utcanevekről. Nagyon jó dolog, ha foglalkoznak községünk hagyományával, és idetartozik a régi 80—100 éves utcanevek megőrzése is. Törekvésünk célja a régi Dorozsma önállósága idejéből való utcanevek visszaállítása. Kérjük, sőt követeljük ennek a kérdésnek a városi önkormányzatnál történő újratárgyalását...! Az új településrészekben pedig kérdezzük meg a lakosokat, mi a véleményük az idétlen, értelmetlen és csúf utcanevekről, hiszen ők a legközvetlenebbül érdekeltek ebben a kérdésben. Nem térhetjük, hogy a lakosság kizárásával ilyen fölényesen és rosszindulatúan kezeljük ezt az ügyet. Kérdezzék meg a dorozsmaiakat, vajon mit szólnak az olyan utcanevekhez mint Fél, Kék, Hám, Talicska, és lehetne még sorolni ilyen bárgyú neveket... Ha igazán hagyománytisztelők akarunk lenni, van példa bőven. Vegyünk csak sorra néhányat...: Történelmünk nagyjai közül olyanok, akik méltók lennének arra, hogy megöriznénk emlékezetünkben, vagy irodalmunk kiemelkedő egyéniségei, vagy a tudomány területén, ahol világvizonylatban is elismert neveket tudnánk felsorolni, vagy nem beszélünk még a földrajzi nevekről. Nagyon hangulatos lenne, ha egy új településen például virág nevű utcák lennének: Iholya, Orgona, Tulipán, Rózsa vagy Nárcisz. Annak idején, amikor Dorozsmát Szegedhez csatolták, az utcanevekkel kapcsolatban az volt a fő érv, hogy keveredés lesz abból, ha egy településen két azonos nevű utca van. Ez azonban ellentmond az általános gyakorlatnak. Bu-

dapesten is, de külföldön is, ahol kerületekre van osztva a város, lehet azonos nevű utca, mert a kerületek számával, illetve az irányítószámmal vannak megkülönböztetve, ezzel ki van zárva a tévedés. A jó hírű Magyar Postáról pedig azt állítani, hogy utca, házszám és irányítószám alapján nem tudna megtalálni egy címet, ez lenne a legnagyobb igazságtalanság. Amikor Szegeden visszaadják a régi utcaneveket pl. Feketesas, Szentháromság, Boldogasszony sugárút stb. nem tudjuk belátni, hogy itt miért nem lehet ugyancsak megtenni. Vagy Dorozsmára ugyanez a szabály már nem érvényes? A volt Felszabadulás utcának visszaadták ugyan a régi nevét, de ezzel aztán ki is merült a tudomány. Teljességgel érthetetlen, hogy miért van Dorozsmán Dorozsmai út. Általában valamelyik szomszéd község, vagy város nevét szokták adni annak az utcának, amely abba az irányba vezet. Csak nagyfokú hozzá nem értéssel vagy rosszindulattal magyarázható, hogy szegedi irányból egészen a templomig Dorozsmai útnak nevezték el az utcát, ezen elv alapján akár minden utcát Dorozsmának kellene elnevezni, mert Dorozsmán van...! Amikor például a „Székesi” utca-nevet halljuk, akaratlanul is eszünkbe jut az az évszázados ellenségeskedés, ami fennállt a szegediek és a dorozsmaiak között. Mi nem szeretnénk ha ez újra kezdődne, ezért kérjük az önkormányzat vezetőit, vegyék komolyan a dorozsmaiak kívánásait és mindenkor a lakosság bevonásával hozzák meg döntéseiket...!

Varga István (Petneházi u. 3.)

A FÖLD AZÉ, AKI MEGMŰVELI?

Kipofozták a parasztot a téeszből?

beszélgetés Sztítás Ágoston tsz-elnökkel

Elnök úr! A DN a földkérdésről, a kárpótlási törvényekről, a falu átalakulásáról szeretne írni. En kaptam a feladatot, hogy Önrel arról beszéljek, hogyan látszik mindez a tsz-ből. Tényleg, hogyan látszik?

Menjünk vissza a 90 előtti évekre. Erős, nagyon stabil tsz voltunk, az embereknek fix munkát, biztos megélhetést biztosítottunk magas szintű háztáji gazdasággal. Ezen túl mindenki annyi földet bérelt ki, amennyit akart. Mindez „az átkos pártállam” idején volt...

Mi történt 90 után?

Sajnos a törvényeket „jogalkotók” és nem mezőgazdasági szakemberek készítették. A törvények egyetlen hibája, hogy nem lehet végrehajtani anélkül, hogy a nyugdíjast az aktívval, a fiatalat az öreggel, a vezetőt a taggal ne veszítse össze. Valamilyen módon mindenkinek sérelmet okoz. Aztán velünk hajtatták végre e törvényeket — most hagyjuk a „zöldbárázást” — közben ezeket nekünk kellett megmagyarázni, mert nem értették az emberek. Ekkor a tagoknak csak 3%-a vált ki a tsz-ből (a 400 tagból 11 fő). Amikor nekivágtunk, azt hittem, nem lehet olyan kormány, hogy egy prosperáló mezőgazdaságot tönkretesz. Tévedtem!

De tervezgettünk, maradt a mag és a vagyoni jó része, s indulni kellett az életnek. Összel vetettünk — s több gabonát, mint az előző évben. De aztán jött a „másfél” törvény. A kötelező részarány nevesítéséről van szó; s ebben a pillanatban megszűnt a tsz-tulajdon: a tsz-nek annyi földje sincs, mint ez az asztal. Sok vita lesz, mert nem lesz elegendő jó föld és mert sorolással kell döntenie. Szóval, ha tetszik, ha nem,

most kipofozták a tagot a tsz-ből — ahogy 40 évvel ezelőtt bepofozták. E decemberi törvény miatt senki nem köt már szerződést a tsz-szel.

Ha ilyen a helyzet, mi lesz?

Átmeneti állapot lesz. A területünk felét már korábban leadtuk kárpótlásra — 1500 hektárt. A másik 1500 most kerül „nevesítésre” —, de az embereknek nincs eszközük, nincs gépparkjuk, szállítójuk... Bár e park valószínűleg együttmarad... Szóval most robbantjuk szét a tsz-t, mert kényszerítenek rá, mert a kormány „leír” hennünket.

Állandóan arról hallunk, hogy a magyar szövetkezetek a szovjet kolhozokra hasonlítanak. Így van ez?

Az 50-es évek erőszakos téeszésítése éppen olyan marhaság volt, mint amit most csinálnak. Akkor tényleg bepofozták a népet a tsz-be. A Nyers Rezső, a Fehér Lajos-féle emberek azonban nagyon okosak, szépen átalakították ezt az egész kényszerbemenetelt szövetkezeti mozgalmá. A parasztság kinevelte saját agrár-értelmiségét, s nem véletlenül voltak a 80-as évek közepén a világ első öt legjobb agrárországa között. Ezt most szétszapták. Ez nem baj, ha a következő forma jobb. De itt ez nincs. És az, hogy ez sztálinista szövetkezet lenne, s ezért kell megszüntetni, ezt én nem fogadom el. Szűnjön meg, ha tudunk jobbat!

Nálunk nincsenek meg a farmergazdálkodás feltételei, amiről egyfolytában szó van. De egész Európában sincs, itt mindenütt szövetkeznek a parasztok. A farmer — amerikai sajátosság. Nadrágszűjparcellán nem lehet megélni. Legyen megint 5 millió ló! Az optimális gazdaság

100–300 hektár lenne — de ehhez is kellene szövetkezet, hogy a gépkiszámlás jobban legyen.

A tsz nemcsak gazdasági egység volt. Fontos szociális, kulturális szerepe is volt. Védte nyugdíjasait, segítette az elesetteket, támogatta a falvak sportéletét. Mi lesz ezzel?

Nagy problémákat látok, mert tényleg segítettek a rászorultakat, az iskolákat, a sportkort, a tűzoltószekert stb. kb. 1,5 millió forintot adtunk évente ilyen célokra. Nagyon sajnálom az öregeket, ők nem értik, miért változott meg minden. Őket nem érdekli a törvény.

Ha jól értem mindazt, amiről beszélt, akkor a kolhoz és a magyar szövetkezet közt az a különbség, hogy a kolhoz nem a piac körülményei között, hanem a begyűjtés, az elosztás, a központi szabályozás eszközével működött. A tsz ellenben piacra termelő, profitorientált vállalkozás — 1965–68 óta legalábbis — s ezen az úton, a szolidaritás elemét is megőrizve, a paraszti polgárosodást alapozta meg. A tsz-tagok falusi középosztállyá kezdtek válni.

Meg kell nézni a Szeged környéki falvakat. Az elmúlt húsz év alatt felépült Domaszék, Forráskút, Zsomhó. Az emberek nagyon sokat dolgoztak, de volt perspektívájuk. Most éppen annyit kell dolgozni, de abszolút kilátás nélkül.

Mi lesz ezután?

Most jön — ha elfogadják — a Zsíros-féle „leválási” törvény, amely, mert a tsz-ek nem akartak szétmenni, szétszapták őket. Egyes kis egységek kiválhatnak — de teljes káosz lesz.

Rendbe tehető a magyar falu ügye?

Késő van. Nem sirom vissza a régít, én is a vállalkozás híve vagyok. Teljes káosz lesz, elérjük a 100 forintos kenyérárát, élelmiszerhiány várható. Az elmúlt évben már 15 kg-mal esett vissza az egy főre eső húsfogyasztás, kb. 70 literrel kevesebb tejet iszunk... Ez nem az Európába vezető út...!

(A. Á.)

MEGKESEREDTEK AZ EMBEREK

Hogyan látja a földkérdést a jogász: dr. Maróti Edit

Csaknem tízenöt éves tapasztalattal rendelkezik az agrárjog és földjog területén. Korábban szakszövetkezetekben és szövetkezetekben jogtanácsosként dolgozott, most önálló ügyvédként képviseli a zombóti, valamint egy forráskúti szakszövetkezet és a dorozsmai József Attila Szövetkezet ügyeit, más kft.-k és betéti társaságok megbízásai mellett. S mert Dorozsma ügyei nem hagyják nyugton, a részönkormányzat képviselője is. Am egyre több a földdel kapcsolatos peres ügye. Tapasztalatai érdekelnék.

A mai változások között a szakszövetkezet életképesebb forma, mert az embereket nem az összes tulajdonnal verték be a szövetkezethez a 60-as években, tulajdonuk döntő része kívül maradhatott — ez ma előny és könnyűség a túlélésben. A klasszikus tsz-ek helyzete nehezebb, itt mindenben közös gazdálkodás volt, mindenki „a” közönség volt a tagja. Az 1991/25-ös, részleges kárpótlási törvény alapján kellett a szövetkezet földjeinek egyrészét átadni a kárpótlási földalapba. A gond az, hogy 2-3 év alatt fognak e földek tulajdonviszonyai — remélhetőleg — rendeződni. Addig a termelési biztonság roppant kicsi marad. A „szövetkezeti részarány”-t is fel kell osztani, de az emberek elsősorban a konkrét saját földjeiket szeretnék visszakapni. Az külön gond, hogy az alkalmazottak, vagy földet a tsz-be be nem vitt

tagok hol és hogyan kaphatnak földet. A legfőbb gond az: a kárpótlási ügyek rendezéséig a földek ne maradjanak műveletlenül. Ezt a tsz tudná biztosítani, de nincsenek pénzügyi alapjai s a pénzügyi szabályzók sem segítik őket.

Mi leu a tsz-elnök által említett 1500 hektár sorsa? Rendeződtek tulajdonviszonyaik?

Hogy rendezték volna! Csak most kezdődtek el az árverések. E földek egy részét ma nem művelik.

Látni már, kié lesz a föld?

Magán személyeké. A többség nem dorozsmai lesz valószínűleg — a nagy Szegedről mindenki jogosult részt venni ugyanis az árveréseken. Az első két árverzési próbálkozás azt mutatja, kicsiny az érdeklődés. S valószínű, hogy nem is megy el az összes földterület. Ami nem megy el, a szövetkezet tagjai közt kell felosztani a vagyonnevesítés szabályai szerint.

Mindenesetre, a végleges elrendeződésre három évnél többre lesz szükség.

Ilyen bizonytalan helyzetben el tudom képzelni, hogy az annyira szidou tsz-ek fogják a földet megművelését vállalni, az átmeneti idején, hogy az országnak legyen enni valója. Jól látom?

Nem. A szövetkezetek pénzühiánnyal küszködnek, s a már magántulajdonos személy ingyen egyébként sem adja oda a földjét művelésre a tsz-nek: tehát ha a tsz művelné is a

földet, minden drágább lenne. De a tsz-ek a bérleti díjakat nem tudják kifizetni. Az új-régi tulajdonosok jórésze nem művelni akarja a földet, hanem hasznot látni belőle, értékesíteni akarja azt.

Van-e olyan példa Dorozsmán, ami arra utal, hogy egyéni, farmer típusú paraszti vállalkozó sikeresen indul neki az új feltételrendszerben — vagy egyáltalán nekivág — a föld művelésének?

Még nem tudok ilyet mondani. Viszont a szakszövetkezeti formációban tudok ilyenről pl. Zsombón, az intenzív kultúrákban. Ezek meg tudnak élni, s ők előbbre vannak. A volt szövetkezetiek helyzete nehezebb.

De sokan fognak az új vállalkozásba szakértelem, pénz híján belchukni. És sok lesz a parlagon hagyott föld.

Gyakorló ügyvédként milyenek a konkrét tapasztalatai?

Az emberek zöme megkeseredett ember. A kárpótlást másképp képzelték, az eredeti földjüket akarták, s ha ezt nem kapják, mérhetetlenül csalódnak. Sok 70–80 éves ember megy a bíróságra igazát keresni — de hát a törvény mást mond. Emiatt sok a vizzály ma a falun, és a hétkélenség is. Már sok peres ügy született emiatt.

Mint részönkormányzati képviselő Dorozsmán, hogy látja: ezek a kérdések mennyi embert foglalkoztatnak? Mennyien élnek kizárólag vagy főképpen a földből?

Nagyon kevesen. A lakosság döntő része Szegedre jár dolgozni. S ha a törvényeket végrehajják, s a földek jórésze nem dorozsmaiak kezébe kerül, Dorozsma a mainál még inkább csak egyik külvárosává válik Szegednek.

AA.

ÜLTESS FÁT!

SVIHLA TIBOR-t és feleségét GYURIS JULIANNÁ-t — jelenleg nyugdíjas vállalkozó házaspárt kerestem fel, hogy megkérdezzem: Hogyan látják jelenleg a földtörvény, földrendezés ügyét Dorozsmán?

Választásom nem véletlenül esett rájuk, mindenképpen tudja, hogy a helyi kisgazdapárt újjászervezője a változások idején Svihla Tibor volt és ebben felesége a lelkes segítőtárs. Nem fiatalok már, méltán csodáltam őket akkoriban lelkesedésükért.

Svihla Tibor iparos ember volt világeletemben mindaddig, míg műhelyüktől meg nem fosztotta családját a rendszer; később gyárimunkás. Csak 1952-től számít dorozsmainak — született makói —, amikor dorozsmai lányt vett feleségül.

Gyuris Julianna családjáé azonban földtulajdonos volt és unokatestvérei az árverezés folyamán újra földhöz jutottak, gazdálkodni fognak.

Svihla Tibor azt mondja: „Ha én rendelkeznék az elosztás jogával, csak olyanoknak adnék földet, akik értenek is hozzá. A mezőgazdaságra is érvényes azonban a jelenlegi vállalkozási törvény: aki tehát nem ért hozzá, vagy nem bírja megművelni földjét, de ragaszkodik hozzá — van lehetősége, hogy másokkal műveltesse meg. Ha nem így gondolja, hát kínáljon vele.

A dorozsmai ember azonban messze földön nevezetes ügyességéről, leleményességéről, ezermester. Földet művel, házat épít, kutat fűr, állatot nevel, ha kell. Nem kell a földdel rendelkezőket féltetni. Problémát abban látok, hogy mindehhez TÖKÉ KELLENE, s az nincs!

Más gond is van, de ez már a jövő problémája lesz: VÍZ nélkül nem lehet sem gabonát, sem takarmányt termelni, s víz ma már csak 1000 méter alatt található.

A másik: mit kezd az a gazda a földjével, akinek csak szikes talaj jutott, vagy éppen az, amelynek a tsz eladta felső termő rétegét? A harmadik: Dorozsma közelében fog elhaladni a nevezetes nemzetközi autópálya, a dorozsmai vezetőknek máris kellene arra gondolni, hogy legkevesebb 800 hektár területet a pálya mentén erdősíteni kellene.”

Svihla Tibor és felesége gondolatai, bevallom, nekem rokonszenvesek, hiszen egyre kevesebb az az ember, aki a gyors meggazdagodáson kívül gyermekei és unokái jövőjére is gondolt.

Búcsúzóul szeretném még Svihla Tibor két tanácsát, minden embernek szóló üzenetét rögzíteni:

„Bármirehhez fogsz, hűségesen kell, hogy csináld!”

Aztán a ház előtt hömpölygő autórada-
ra mutat (a fűtcán vagyunk). „Nem adnék soha volánt annak a magyar állampolgárnak kezébe, aki életében nem ültetett el egyetlen fát!”

Filo

TISZTELT DOROZSMAI LAKOS!
1993. május 27-én (csütörtökön) a dorozsmai Műv. Házban **import bálásruhavásárt tartunk**, amelyre szeretettel várjuk 9—15 óráig.
AKROPOLIS BT.

AZ ÁRVERÉS

Az árveréseket Dorozsmán Dr. Bíró Sándor vezeti. Őt kérdezem.

Milyen földek kerülnek itt árverésre?

A József Attila Mgtsz használatában lévő kárpótlási alapra kijelölt földek.

Kik vásárolhatják meg ezeket a földeket?

Mindazok, akiknek az állandó lakhelye 1991. június elsején Szegeden volt, vagy azok, akik 1991. június elsején a József Attila Mgtsz tagjai voltak, illetve azok, akiknek az elvett földjét a József Attila Mgtsz használta. És természetesen rendelkeznek kárpótlási jeggyel.

Az árverésen megszerzett földeket mikortól művelhetik az új tulajdonosok?

Azok a földek, melyeket ideiglenes használatra jelöltek ki, csak a gazdasági év végén adhatók át. A többi is csak legalább három hónap eltelte után — a Földhivatal megszorított munkája miatt.

Milyen problémákkal került szembe a helyi árverések során? Milyen a légkör, a hangulat?

Jó előkészítés után, közben tartva zökkenőmentesen zajlanak az árverések, különösebb problémák nélkül.

Az emberek egymással nagyon toleránsak, egyetlen hangos szó nélkül, belátással és szabályozottan megy a munka.

A vásárolni szándékozónak mit kell magukkal vinni az árverésre?

A kárpótlási hivatal határozatát, a kárpótlási jegyet vagy utalványt, a pénzügyi által kiadott végzést; ha gyorsított eljárásról van szó, akkor a banki letéti igazolást és természetesen a személyi igazolványt. (Meghatalmazás esetén a meghatalmazott és a meghatalmozottat is!)

Azt tanácsolnám még az érdekelteleknek, hogy feltétlenül kísérik figyelemmel a „Dorozsmai Polgármesteri Hivatalban” (Negyvennyolcas u. 12.) kiűzött árverési hirdetményeket és folyamatosan tájékozódjanak, érdeklődjenek.

A tudós dorozsmai

emlékezés Jerney Jánosra

Jerney János Kiskundorozsmán született 1800. május 12-én. Elemi iskoláit Dorozsmán, gimnáziumi tanulmányait a szegedi Piarista Gimnáziumban végezte, majd Pesten jogot tanult. A múlt század első felében a magyar történettudomány egyik legértékesebb és legérdekesebb alakja volt. Óriási tudásával és páratlan munkabíráásával az ősmagyarországi történetének, valamint a magyarok őshazájának felkutatása körül szerzett érdemeket.

(SZMM)

A Földrendező Bizottság

Nagyon nehéz és olykor igen hátatlan munka végére ért talán napjainkban a Dorozsmai Földrendező Bizottság. A bizottság elnökétől, Patik Józseftől érdeklődtem erről a munkáról.

Hogyan került ön ennek a bizottságnak az élére? Milyen formában végezte ezt a munkát?

Tulajdonképpen először az Érdekegyeztető Fórum tagja voltam. Akkor az volt a feladatunk, hogy megvitassuk a József A. Mgtsz képviselőivel, mely földeket jelölik ki és különítik el kárpótlási földalpra.

Három-négy hónapba telt, míg meggyeztünk. Ezután — a törvény szerint — Földrendező bizottságokat kellett létrehozni és működtetni. Logikus volt, hogy ezek tagjai az Érdekegyeztető Fórum tagjai sorából kerüljenek ki, tájékozottságuk és rálátásuk miatt. A hét embernek kellett kijelölni maguk közül elnököt. Ez lettem én. Természetesen mindannyian, mindvégig társadalmi munkában dolgoztunk.

Mi volt a feladata a Földrendező Bizottságnak?

Egyrészt folyamatosan tájékoztattuk a kárpótlásra jogosultakat az árverésekkel kapcsolatos dolgokról. Fogadóórák, nagyobb összejövetelek személyes kapcsolattartás során.

Tehát próbáltuk előkészíteni az árveréseket.

Másrészt, amennyiben az árverés kezdte eltolódni (márpedig eltolódott 1992. novemberétől 1993. tavaszára), abban az esetben az igénylőket ideiglenesen földhöz kell juttatni. Törvényes úton! De ezzel még nem fejeződött be a munkánk. Jelenleg is együtt kell működünk a Földkiadó Bizottságokkal, például a kárpótlási és részaránytulajdonú földalaprak cseréje esetében.

Ki vagy mi segítette Önöket ebben a bonyolult, embert próbáló munkában?

Hát... nem sok segítséget kaptunk. Ezt saját magunknak kellett végigküzdenünk. A hivatalos információinkat is a saját magunk által, sok utánajárással megszerzett jogszabályokból szereztük.

A Földrendező Bizottság tehát a munka dandárját már elvégezte, az árverések folyamatban vannak. A bizottság elnöke is pihenhetne, de gyakran látom Őt a művelődési ház nagytermében, az árveréseken „megfigyelőként”. Úgy tűnik, továbbra is szívügyének tekinti a dorozsmai földek sorsát. Tartozik ennyivel apja, nagyapja emlékének.

Ocskó Margit

Akik ügyeinket intézik

A Polgármesteri Hivatal kirendeltségének vezetője: Papp István

A hivatalvezető zaklatottan dolgozik, beszélgetésünket ügyfelek szakítják félbe. De hát: munkanap van. Papp István nyugodt és készséges, bár igyekszem provokatív lenni.

Ki parancsol Dorozsmán?

Egyszerű a válasz: miután a szegedi Polgármesteri Hivatalhoz tartozunk, az ott megszavazott, rendeletté vált szabályokat be kell tartanunk.

Kikkel dolgozik?

A kirendeltség öt fővel működik. Egy építési főelőadó, egy általános igazgatási főelőadó, egy ügyviteli alkalmazott, egy hivatalsegéd dolgozik rajtam kívül.

Az a hír járja Dorozsmán, hogy itt minden olyan nehezen intéződik.

Sokan úgy vélik, hogyha valamit Szegeden kell elintézni, az már botrány. Például, az anyakönyvezés, a házasságkötések bejelentése stb. ott történik. De van, ami itt könnyebben megy: egy vállalkozói engedély kiadása nálunk egy-két nap, míg ez Szegeden 30 napig is eltarthat.

Hogyan intéződnék a szociálpolitikai ügyek?

Az igényt a szegedi Városi Önkormányzat megfelelő osztályára kell beadni, majd ez környezetanulmányra visszakerül hozzánk, de a döntéshozatal Szegeden történik. Ez az eljárás a lakosságban a bonyolultság érzetét kelti, egyébként joggal, de mivel nem a részönkormányzat finanszírozza ezeket az ügyeket, így valóban indokolt az eljárás. Egyszerűbb lenne talán, ha a kérelmet már a környezetanulmánnyal együtt küldhetnénk Szegedre.

Milyen ügyekben kell engedélyt kérnünk?

Sajnos, a jogszabályok az önkormányzatokat illetően még kiforratlanok. Engedély kell a fakitermelésre, de ez alól kivételt képez a gyümölcsfa és a szárazfa. Továbbá engedélyt kell kérni, vagyis bc kell jelenteni egy utcai kerítés építését, és a köporozást is.

Milyen fogadóórák vannak?

Az országgyűlési fogadóóra vagy beszámoló sajnós elmaradt az utóbbi időben. A képviselő úr elfeledkezett választóiról. Jenei Ferenc önkormányzati képviselő a délelőtti órákban tart fogadóórákat. A részönkormányzat képviselőtestületét kéthavonta hívják össze. Thurzó és Jenei képviselő urak határozzák meg a napi-rendet, attól függően, hogy mik az aktuális kérdések. Itt a részvételi arány sajnós igen alacsony. Nagy az érdektelenség.

Kell-e félni Dorozsmán?

Sajnos kell. Igaz, hogy megalakult a Polgárórság, de rendőrünk csak egy van. Ő is Szegedről jár ki. Szolgálati lakás híján nem tudunk többet elhelyezni. Van ugyan egy rendőrségi lakással, de nem tudom, milyen megmondoláshól, valaki lakókkal telepítette be. Ügyeletet itt ugyan tart a rendőr, aki, mint említettem, szegedi. A polgárórság hatásköre azonban kicsi a bűnözés megfékezésére. De ez is valami, mert felügyelnek, és kapcsolatban állnak az egyetlen rendőrrel, aki adott esetben intézkedhet.

Az ABC előtti piaccal mi a helyzet?

Még mindig aktuális. Igaz, pont van a végén, árulni tilos. Úgy tudom azonban,

hogy a lakosság fellebbezett a Polgármesteri Hivatalhoz, de eddig választ nem kaptak. Remélik, hogy maradhatnak hiszen kishygydijasokról van szó helyzetüket méltányolni kellene.

Hadd szóljak még a vásártér helyzetéről. A betonozási munkálatokat a Városcsúszás, valamint a Vásárgazgatóság megkezdte, s rövidesen átadják. A nagybani piac elhelyezésére egy ad hoc bizottság alakult, amely valószínűleg Dorozsmát jelöli ki a piac színhelyéül.

Móra Mihályné

Papp István véleménye valószínűleg sok kérdést fog felvetni. Kispiac című cikkünk is erre reagál, de szeretnénk jelezni, hogy a közbiztonsággal kapcsolatos kérdésekre a Városi Rendőrkapitányságon szeretnénk megnyugtató válaszokat kapni.

A szerkesztőség

KISPIAC

A piac születésének megvannak a maga törvényei. A PIACKÉPZŐ TÉNYEZŐK között ott találjuk az utak keresztveződését, templomok szomszédságát, folyók gázlóit, nagyurak várát, hegyek lábát, bozótok szélét Afrikában. Egyszóval, piacok ott születnek, ahol sok ember rendszeresen megfordul. A *hetipiacok* egy másik szabályosságra mutatnak: egy nagyobb régió, megye helységei (falvak, városok) a hét eltérő napjaira tették a piac napját, hogy a régió kereskedői, iparosai portékáikkal mindenholva eljussanak. A nagyvárosokban azonban megszülettek az állandó, *minden nap* működő piacok, ahol friss élelmiszerhez juthat a vásárló.

Szegednek is megvannak a jellegzetességei. Ha megfigyeljük, itt piacképző tényezőként az *élelmiszer-nagyáruházak*, a *nagy ABC-k* működtek, ha mellettük busz-, vagy trolimegálló is szervezték. Így született Tarjánban a Csillag téri ABC mellett, Makkosházán és Rókuson, de a felsővárosi Diófa-vendéglő oldalán, a nagy ABC mellett is *kispiac* éppúgy, mint Újszegeden, ahol a most születő Hargitai úti ABC mellett máris formálódik egy kicsiny piac.

Miért lenne kivétel Dorozsma? Itt is a *nagy-ABC* a főcsusz a megállóval, s természetesen jelentek meg a kistermelők, akik friss árúikat persze olcsóbban árulják. De hát miért vennék egy primőr zöldpaprikát 30 Ft-ért, ha kint 10-ért is megkaphatjuk?

Sajnos azonban, a VÁROS vezetéseinek a magatartása sem változott: nevezik Papp Gyulának vagy Lippai Pálnak. Tiltja ezeket, ahelyett, hogy okosan, higiénikus környezetet teremtenek ezek számára, ahol persze helypénzt is lehetne szedni. Most lakossági fellebbezés kezdődött, tudjuk meg Papp Istvántól, hogy maradhasson a piac. Persze az a gyanúm: bármit is dönt a Város, a piac úgy is marad. Ilyenek a törvényei.

(AÁ.)

Tisza Budo SE

Magyarországon kevésbé ismert sportágit — a cselgáncsot — eredményesen művelő szakosztály mutatkozik be.

1986-ban két neves, egykori versenyző — Szabó Miklós és Dr. Szabics Imre — kezdeményezésére megalakult a Tisza Budó Cselgáncs Szakosztály. Szegeden a Záporkerti Általános Iskolában, Kiskundorozsmán a Jerney János Általános Iskolában folytak az edzések. Dorozsmán az edzéseket László Béla irányítja.

Az egyesület kezdetől fogva bázisszerv nélkül működik és teljesen önfenntartó. A vezetői tevékenységüket is társadalmi munkában végzik. Többször szervezték meg Szegeden a Tisza Kupa Cselgáncs seregszemlét, amely az ország legnagyobb gyerekversenye. Ezek a versenyek nagy jelentőségűek a gyerek életében mert sikerélményt biztosít számukra. A verseny szervezéséhez és lebonyolításához gratulált Kurt Kucséra is az EIU (Európai Judo Unió) főtitkára.

A szülők önkéntes segítsége nélkül nehezen valósulnának meg az elképzelt álmok.

A gyerekek nagyon tehetségesek, szorgalmasak. Áldozatos munkájukat az elért eredmények bizonyítják.

Anyagi gondjaik nekik is vannak — hogyan lennének —, szponzorokat keresnek, akik legalább a gyerekek útiköltségét vagy startköltségét biztosítanák. Az utánpótlásra is gondoltak a vezetők, várják az 5 évet betöltött és a küzdősport iránt érdeklődő gyerekek jelentkezését. A szakosztály vezetése tervezi, hogy ismét indít ovi-judo-s csoportot, mivel az eredményes sportolók javarésze óvodás korban kezdett itt Dorozsmán judózni. Minden dicsimnusz helyett beszéljenek az eredmények, amelyet a gyerekek elétek.

Csomor Benny: kétszeres Tisza Kupa győztes, többszörös Magyar Bajnok, Compiegne-ben (Franciaország) szervezett Nemzetközi versenyen bronzérmes, a „Magyar Köztársaság jó tanulója és sportolója” cím tulajdonosa.

Kispál Brigitta: többszörös Magyar Bajnok, Diákolimpiai győztes, több nagy verseny helyezetteje. Ő is hírtokosa a „Magyar Köztársaság jó tanulója és sportolója” címnek.

A sportolók között találjuk a Kis ikerpárt. Két tehetséges, ügyes versenyző. Péter a franciaországi versenyen első helyezést ért el. Egyszeres Magyar Bajnok és több nemzetközi verseny helyezetteje.

Gábor nem sokkal marad el testvére mögött, sok szép eredménnyel büszkélkedhet ő is.

Szögi László, Huszár László és Makra Zsolt több nagy nemzetközi és országos verseny helyezetteje.

A fiatalabbak közül Füleki Gábor, Balogh Tibor, Hajnal Efraim már többször bizonyította tehetségét és eljutott a dobogóig. Valamennyi kis cselgáncsos igazi nyertes, hiszen megtanulja az önvédelmi sport csinját-bíját, megtanul felülkerekedni önmagán, uralkodni akarátán.

Dorozsmán működő szakosztály sportolói:

Kispál Brigitta, Szögi László, Huszár Gábor, Kis Péter, Kis Gábor, Makra Zsolt, Füleki Gábor, Hajnal Efraim, Balogh Tibor, Balogh László, Huszár Máté, Csomor Benny, Kiss Tibor, Böresök Martin, Kálmán Kurszán, Jenei Jenő.

Szakácsné Molnár Mária

INGYENES GYERMEKHÉTVÉGE (május 29—30.)

A Petőfi Sándor Művelődési Házban

SZOMBAT du. 5 órától TINIDISCO az udvarban gépi ill. ÉLŐZENÉKKEL.

A tündzserék szülei is jól szórakozhatnak, ha betérnek a BLUES pincébe zenét hallgatni.

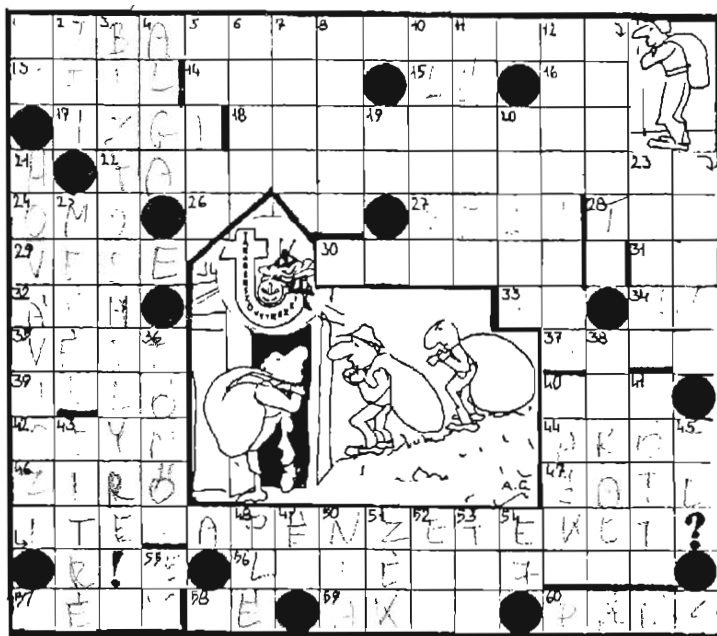
VASÁRNAP de. 10 órától: BRUNÓ BÁCSI A KERÉKRDŐ EZERMESTERE

MINI SZINPAD előadása kisgyerekeknek.

de. 11 órától: KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS gyapjúlabda, kékfestőbáb, raffiababa, sás-lánykészítés, kosárfonás, sárkányépítés

HOGYAN LEHET BOLDOGULNI?

(Ha megfejti, választ kap.)

Vízszintes: 1. Minden irányból elmondhatja a dorozsmai ember (Folyt.: vízszintes 22.). 13. Vissza a felvonót!!! 14. Hóvirág Együttes táncra? 15. Nedv 16. Szolmizációs hang. 17. Izzalmas (diákok nyelvén!) 18. A részegzet ezen „szállították” haza. 24. Oda-vissza mos. 26. Harmadik személy. 27. Óvja. 28. Török és spanyol gk. jele. 29. Káros anyagokat kiválasztja. 30. Visszazondja a bérletet!! 31. Filmszereplő. 32. .... István (költő, műfordító). 33. És (latinul). 34. Féljegy! 35. V F! 37. Szeret (latinul). 39. Méltányos. 40. Bátoratlan. 42. Visszavág!!! 44. A hossz mérték (rég). 46. Véd (vissza!). 47. Egyetem. 56. Forgalmazott értékpapír (Tak. szövé.-nél). 57. A vízszintes 22-ben sok van belőle. 58. Csodálkozás. 59. Alig idősebb testvér. 60. .... nem boldogít!

Függőleges: 1. Járunk rajta. 2. TFI. 4. Moszat. 5. Női név. 6. Sétálás. 7. Gazdaság válságos ága. 8. Kijön. 10. Hiányos hitel!! 11. Erre használják az SOS jelet! 12. Verdi operája. 19. Ikes ige ragja. 20. .... ad (közöl). 21. A kép szövege (folytatás: függőleges 3.) 23. Falováról híres. 25. A jég hátán is ..... 36. Felettes. 38. A boltos egész évben, a takarékszövetkezet év végén használja. 40. Traktorra nem szerelhető! 41. Leves. 43. Vissza: Tudja-e? 45. Vas. 48. Bádóg. 49. Egymást előző betűk. 50. Nitrogén, Tallium (vegyjele). 51. ZZZZZ 52. Jóó ..... (szegedi karmester). 53. Jelzés a tehérgépkocsikon. 54. .... mi a kő? (Petőfi) 55. Nem az!

Beküldendő: a függőleges 21. és 3.; valamint az alaprézjegy összege: (10., 12., 42., 46., 32., 51., 40., 31., 16., 17., 14., 28. számok betűi) június 10-ig.

A megfejtők között a vízszintes 22. 35 darab könyvajándékát sorsoljuk ki.

1993. áprilisi rejtély megfejtése: BALAJTHY MÁTÉ: KOLERAJÁRVÁNY

(Sajtóhiba miatt a függőleges 17. sort nem értékeljük.)

A KÓBORLÓ vendéglő 2 személyes vacsorajegyét nyerték:

1. Barsiné Kovács Irén, Virág u. 3.

2. Szekeres Iván, Újvárosi u. 14.

Egész tanévben nem hiányzik semmi és felesleges sem vesz,

ha a vásárol be!

Tanszervásár Június 7-től

szombat—vasárnap 10—12-ig.

Nyitva: hétköznap: 6—18-ig,

Ne feledje! Helyben van és olcsó!

JERNEY és KAMILLA u. sarkán a SULIBOLT ÚJ ÜZLETE!

UTAZÁSOK AUTÓBUSZAL DOROZSMÁRÓL!

MÜNCHEN—ZÜRICH—LUZERN—VADUZ
1993. VII. 11—17.

szálloda, reggeli és félpanzió 18 980 Ft

PÁRIZS és EUROSISNEY

1993. VII. 18—23. és 1993. VIII. 16—23.

szálloda, reggeli 14 980 Ft

SPANYOL TENGERPART LIORETDEMAR

1993. VI. 18—27.

apartmanban, busszal 14 500 Ft

1993. VI. 17—27.

szálloda, félpanzió, busz 23 910 Ft

LIGUR TENGERPART ALASSIO

1993. VII. 9—18., VIII. 20—29.

szálloda, félpanzió, autóbussz 25 100 Ft

ISZTAMBUL hetente 6 nap

szálloda, reggeli, török busszal 8 500 Ft

TRIEST—TARVISIO—VILLACH

hetente 2 100 Ft

VELENCE, A TENGER KIRÁLYNŐJE

1993. VII. 8—11.

szálloda, félpanzió, busz 6 500 Ft

Jelentkezés: ABC UTAZÁSI IRODA

Szeged, Kigyó u. 4. (Technika háza)

Telefon: 472-563

CIPŐVÁSÁR!

Az évszaknak megfelelő női,

férfi-, gyermeklábbeli

30—40%-kal olcsóbban.

MOSÓSZER, ÖBLÍTŐ,

HABFÜRDŐ, SAMPON

nagy kedvezménnyel

A MŰVELŐDÉSI HÁZBAN

május 27-én (csütörtök) 9—18 óráig

Június végén

ÁCS GÉZA emléktornát tervezzük.

Aki részt kíván venni ezen,

vagy bekapcsolódna a szervezésbe, keresse:

Szentes Bíró Ferencet Telefon: 324-683

Ocskó Margitot 361-010

Kormány Lászlót 361-266

Barátság utcai 8 lakásos társas-házban 60 m²-es, igényesen felújított, átalakított, földszinti lakás, 18 m²-es garázzsal, kiskerttel **FLADÓ**. *Érdeklődni: a helyszínen 16 óra után.*

GYURIS SÁNDOR

Barátság u. 9. földszint 1.

ÚJ VIRÁGBOLT

ÚJ VÁLASZTÉK!

Cserepes és vágott virágok, koszorúk.

Dorozsmai út 154. sz. alatt.

PÁLYÁZZATOK GYEREKEK!

A Dorozsmai Napló „gyermekoldalt” indít, ehhez keresünk munkatársakat.

Pályázati lehetőségek: rajz, vers, novella, interjú, mese, „helyi monda” — saját költés, irodalmi jellegű önéletrajz, humoros írások, egyéb.

Levélcím: DOROZSMAI NAPLÓ, Negyvennyolcas u. 12.

„Gyermekoldal”

**TISZTELT VÁSÁRLÓINK
— GYERMEKEK**

Szeretettel várunk benneteket
hűtött üdítőkkel,
kétfajta (Schöller és Eskimo)
jégkrémekkel,
és sokféle édességgel

a NYÁRI SZÜNIDŐBEN IS!

*Kedvező árainkkal továbbra is
várjuk kedves vásárlóinkat.*

**TAKÁCSNÉ
PALÓCZ JULIANNA**

Erdőstarcsa, u. 1/A
a szélmalomnál.

**Értesitem a Tisztelt állattartókat,
hogy általános állatorvosi rendelése-
met folytatom.**

Beteg állatok, védőoltások, és ivartalanítások bejelentése lakásomon: mindennap (szombaton, vasárnap és esti órákban is) lehetséges.

*Kisállatokat 17—19 óráig lakásomon
lévő rendelőmben is fogadom.*

Dr. Komáromi János szakállatorvos
Kiskundorozsma, Dorozsmai út
122/B. Tel.: 361-750

A GYURIS SÖRÖZŐ

minden kedves vendéget
továbbra is
szeretettel várja:

Dorozsma, Vitorla u. 32.

Nyitva:

mindennap 7.00—23.00-ig.

JOBB MINT OTTHON!

BANÁNVÁSÁR

Június első hetében
a tüdőgondozó melletti
ZÖLDSÉGESBEN!

KÁRPITOS!!!

Megnyitottam
kárpitós műhelyemet.
TÖRŐCSIK ÁRPÁD
Dorozsma, Újvárosi utca 39.
**Stíl- és modern bútorok
készítése és javítása.**

*Nyitva: hétfőtől péntekig 16—20 óráig.
szombaton: 8—12 óráig.*

VÁROM KEDVES MEGRENDELŐIMET!!!

AUTÓRIASZTÓK

**forgalmazása
és beszerelése garanciával.**

Érdeklődni: 15.00—20.00 óráig.

Dorozsma, Jerney u. 40.

Telefon: 361-719

JÁTÉKVÉGKIÁRUSÍTÁS

A **SULIBOLT**

ÚJ ÜZLETÉBEN

*Nyitva: hétköznap: 6—18-ig,
szombat—vasárnap 10—12-ig.*

**Ha megőrzi a kapott nyugtát, VISSZANYERHETI a játék
árát.**

Az ÚJ ÜZLETBEN SORSOLÁS MÁJUS 30-án, du. 2 órakor.

Jerney u.—Kamilla u. sarok.

AKCIÓ!

**Június 30-ig az üzlet teljes áru-
készletéből 10% kedvez-
ménytel vásárolhat.**

Nyitva tartás:

hétfőtől péntekig 8.30—17.30
szombaton: 8.30—12.00

*Szeretettel várom
a kedves vásárlókat!*

Ocskó Zsuzsanna
divatáru-kereskedő
Vadliba u. 1. sz.

MÁR EGY ÉVE

NYITVA

*Zöldség- és
gyümölcsbolt*

a Dorozsmai út 152-ben.

Hangulatos környezetben
várja kedves vendégeit
a **KÓBORLÓ VENDÉGLŐ.**

Rendezvények, lakodalmak,
ballagások lebonyolítását
vállaljuk.

Asztalfoglalás: 361-092

*Cím: Kiskundorozsma,
Trombita u.—48-as u. sarok.*

Kiadja: Dorozsmai Napló Baráti Kör
Felelős kiadó: Mucsi László. Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság. Hirdetések: Mucsi László (361-961)

Felelős szerkesztő: Dr. Anderle Ádám.

Szerkesztőség: Ácsné Fekete Ilona, Atlasz Henrik, Farkas Dezsőné, Móra Mihályné, Ocskó Margit (a Baráti Kör elnöke), Soós Zoltán,
Szakácsné Molnár Mária, Vass József.

Megjelenik havonta.

Észrevételeket, javaslatokat, híreket és közléseket szívesen fogadjuk a művelődési ház postaládájába, illetve a szerkesztőbizottsági tagokhoz kérjük
eljuttatni. A szerkesztőség tagjaival személyesen csütörtökönként 18—19 óra között találkozhatnak a művelődési házban.

Székhely: Petőfi Sándor Művelődési Ház, Dorozsma, Negyvennyolcas u. 12. Telefon: 361-010

Officina Kft. 6701 Szeged, Pf.: 1121. Telefon: 483-394 — 93-945